

Betænkning

over

I. forslag til lov om ændringer i lov om egnsudvikling og II. forslag til lov om investeringsfradrag i egnsudviklingsområder.

(Afgivet af udvalget den 31. januar 1969).

Udvalget har holdt 8 møder og har herunder haft 2 samråd med handelsministeren og 1 samråd med finansministeren.

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Arbejdernes Fællesorganisation i Nykøbing Falster,

Arbejdernes Fællesorganisation på Bornholm,

Arbejdernes Stiftsorganisation på Lolland-Falster,

Arbejdsgiverorganisationer på Lolland-Falster,

Befas Køkkener,

De samvirkende danske Landboforeninger, Farsø erhvervsudvalg,

Handelsstandsforeningerne i Maribo amt, Lokalt egnsudviklingsudvalg i den vestlige del af Ringkøbing amt,

Organisationerne for landbrug og gartneri i Maribo amt,

Provinshandelskammeret,

Samsø sogneråd,

Strandby-Farsø sogneråd,

Vestas A/S og

Vestjyllands udviklingsråd.

Over de to lovforslag afgives følgende indstillinger:

Ad I. forslag til lov om ændringer i lov om egnsudvikling.

Et flertal (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) fremhæver, at handelsministeren i henhold til egnsudviklingslovens § 5, stk. 1, efter indstilling fra egns-

udviklingsrådet fastsætter, i hvilke egne af landet lovens bistandsordninger kan finde anvendelse.

Flertallet er enig i, at der må finde en særlig afgrænsning sted af de områder, inden for hvilke de ved lovændringen nu foreslåede støtteforanstaltninger kan finde anvendelse, at denne afgrænsning bør foretages administrativt af handelsministeren efter indstilling af egnsudviklingsrådet i overensstemmelse med egnsudviklingslovens § 5, stk. 1, samt at det område af landet, inden for hvilket de nu foreslåede særlige støtteforanstaltninger kan finde anvendelse, bør være snævrere end det område, der er udpeget som egnsudviklingsområder i øvrigt.

Flertallet lægger imidlertid vægt på, at afgrænsningen ikke foretages definitivt, men at man under lovens administration er opmærksom på behovet for en eventuel ændring eller justering af afgrænsningen i lys af udviklingen i landets forskellige dele.

Flertallet henstiller derfor, at handelsministeren pålægger egnsudviklingsrådet at følge udviklingen med opmærksomhed i Maribo amt og i de dele af Vestjylland, der er nærmest ved at opfylde de kriterier, efter hvilke udvælgelsen af de særlige egnsudviklingsområder finder sted.

Handelsministeren har ydermere tilsagt, at han, når der efter en passende periode er indvundet erfaringer ved lovens administration på grundlag af den først foretagne udvælgelse, vil indhente materiale og en indstilling fra egnsudviklingsrådet med hen-

blik på at gennemføre de ændringer og justeringer i den ved lovens ikrafttræden foretagne afgrænsning, som forholdene måtte tilsi.

Efter egnsudviklingslovens § 5, stk. 2, påhviler det rådet at træffe nærmere bestemmelse om, hvor lovens bistandsordninger fortrinsvis bør kunne anvendes, hvorhos det udtales, at rådet ved afgørelse heraf, især for så vidt angår mulighederne for ydelse af bistand i henhold til § 9, bør tage hensyn til stedets egnethed, eventuelt på længere sigt, for en videregående erhvervsmæssig udvikling.

Det har med ministeren været drøftet, hvilke konsekvenser en ny kommune- og amtsstruktur vil kunne få for en hensigtsmæssig erhvervslokalisering og for anvendelsen af lovens bistandsordninger med sigte herpå. Der er herved enighed om, at en opdeling af landet i større administrative enheder vil give et bedre udgangspunkt for en hensigtsmæssig erhvervslokaliseringspolitik end den bestående inddeling, og at de herved tilvejebragte muligheder bør søges udnyttet i videst muligt omfang.

Ved udformningen af lokaliseringspolitikken vil hensyn særlig være at tage til anvendelsen af lovens bistandsmuligheder ved nyetableringer og udbygning af bestående virksomheder med henblik på at fremme en hensigtsmæssig lokalisering af erhvervsudviklingen for området som helhed. Man er med handelsministeren enig i, at egnsudviklingsrådet herved ikke bør tage sit udgangspunkt i en forudsætning om, at kun bysamfund af en given betydelig størrelse vil kunne give grundlag for en videregående erhvervsmæssig udvikling.

Ved afgørelsen af placeringen af virksomheder inden for de udpegede områder, der kan komme i betragtning ved tildeling af investeringstilskud, må de pågældende virksomhedsleders placeringssønsker tillægges stor vægt.

Flertallet er med ministeren enig i, at retningslinjerne for denne lokaliseringspolitik må udformes med henblik på at søge tilvejebragt en sådan befolknings- og erhvervsfordeling i vedkommende område, som findes bedst egnet til at fremme forudsætningerne for økonomisk vækst.

Der har i udvalget været fremsat forslag om, at beløbsrammen for de i den fore-

slåede nye § 11 omhandlede investeringstilskud, på samme måde som det er tilfældet med hensyn til garantier, lån og tilskud i øvrigt i henhold til egnsudviklingsloven, fastsættes på de årlige bevillingslove i stedet for som nu foreslået i selve egnsudviklingsloven.

Handelsministeren har ikke kunnet tilslutte sig dette forslag, idet ministeren finder det af betydning, at beløbsrammen indtil videre lovfæstes i egnsudviklingsloven, hvorved der skabes større klarhed med hensyn til det disponible beløb. Ministeren har i denne forbindelse fremhævet, at der er tale om en afgørende nydannelse i egnsudviklingspolitikken, ved hvis administration indhentelse af erfaring vil være væsentlig — ikke mindst med hensyn til sortering og vurdering af indkomne projekter. Flertallet kan tilslutte sig handelsministerens synspunkter.

Man har endvidere diskuteret problemerne omkring den manglende eller stagnerende erhvervsmæssige udvikling i visse af vore øsamfund og erkender, at de høje elpriser og transportomkostninger ofte kan forhindre en erhvervsmæssig vækst. Egnsudviklingsloven giver imidlertid ingen hjemmel for at afhjælpe disse forhold, og flertallet henstiller derfor, at de nævnte problemer behandles i det af regeringen nedsatte øudvalg.

Herefter indstiller *flertallet* lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistiske folkepartis medlemmer af udvalget) fremhæver ligeledes, at handelsministeren i henhold til egnsudviklingslovens § 5, stk. 1, efter indstilling fra egnsudviklingsrådet fastsætter, i hvilke egne af landet lovens bistandsordninger kan finde anvendelse.

Mindretallet er enig i, at der må finde en særlig afgrænsning sted af de områder, inden for hvilke de ved lovændringen nu foreslåede støtteforanstaltninger skal finde anvendelse. Efter at handelsministeren skriftligt over for udvalget har oplyst, at egnsudviklingsrådet *ikke* på linje med hidtidig praksis i henhold til lovens § 5, stk. 1, er blevet anmodet om at afgive udtalelse inden lovens forelæggelse om, hvilke områder der i henhold til den nye § 11 bør be-

tragtes som „særlig vanskeligt stillede egne“, men at disse egne, der er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, alene er udpeget af regeringen, har mindretallet måttet foretage sin selvstændige bedømmelse.

Denne bedømmelse, der bygger såvel på det af ministeren forelagte materiale om udviklingen i de nuværende egnsudviklingsområder som på de synspunkter og det materiale, der af en række deputationer er tilstillet udvalget, fører til, at mindretallet stiller ændringsforslaget under nr. 1.

Egnsudviklingsudvalget for Maribo amt og deputationer repræsenterende såvel arbejdsgivere som lønmodtagere har påvist, at befolkningmængden i det sidste tiår til og med året 1968 er faldet gennemsnitligt ca. 500 personer pr. år og siden 1950 med ca. 4,4 pct. i Maribo amt, mens der i det øvrige land i samme periode har været en stigning i indbyggerantallet på 11,3 pct. Samtidigt har man påvist, at urbaniserings-tilvæksten (den procentdel af befolkningen, der bor i bymæssige bebyggelser med over 1000 indbyggere) i de senere år har været lavere end noget andet sted i landet, og at industrialiseringstilvæksten har været meget ringe i amtet. Da disse oplysninger om befolknings- og erhvervsudviklingen harmonerer med tilsvarende oplysninger fremsat af egnsudviklingsrådet, finder mindretallet det ikke forsvarligt, hvis man ikke straks fra lovens ikrafttræden medtager Maribo amt blandt de „særlig vanskeligt stillede egne“.

Kommunalreformkommissionen påviser i sin betænkning „Amtskommuner“, at den katastrofale nedgang i befolkningstallet i Maribo amt vil fortsætte i samme takt i de kommende år, hvis ikke der foretages ekstraordinære foranstaltninger for at vende udviklingen. I tilslutning hertil og til grundideen om at skabe bæredygtige amter, som dette kommer til udtryk i lovforslaget om en ny amtskommunal inddeling, må mindretallet anse det for tvingende nødvendigt, at Maribo amt straks medtages blandt de områder, der kan få del i alle egnsudviklingslovens støtteforanstaltninger.

Efter mindretallets opfattelse gør tilsvarende forhold sig gældende i visse dele af Vestjylland, der med det af mindretallet stillede ændringsforslag i henhold til ordene

„samt i andre særlig vanskeligt stillede egne af landet . . .“ bør kunne komme i betragtning, hvis egnsudviklingsrådet gør indstilling herom.

På linje med de forannævnte synspunkter er det mindretallets opfattelse, at det er nødvendigt *nu* at åbne mulighed for gennem egnsudviklingsloven i ganske særlige tilfælde at give adgang til fremme af den erhvervsmæssige udvikling i øsamfund som blandt andre Bornholm og Samsø ved ydelse af ekstraordinære tilskud, der kan bidrage til, at de for øsamfundene specielt høje omkostninger til transport og kraftforsyning kan imødegås. Med henblik herpå stiller mindretallet nedenstående ændringsforslag nr. 3.

Da det i lovforslaget nævnte beløb på 20 mill. kr. pr. finansår til tilskud i henhold til den foreslåede nye § 11 ved lovens administration kan vise sig at være utilstrækkeligt, må mindretallet anse det for rigtigst, at beløbsrammen ikke låses fast i lovtæksten, idet følgen vil kunne blive, at det ikke bliver muligt fuldt ud at nå de med loven tilsigtede mål. Mindretallet stiller derfor det under nr. 2 anførte ændringsforslag, der åbner mulighed for fra år til år at tage stilling til størrelsen af det beløb, der efter de indvundne erfaringer vil være behov for.

Mindretallet indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet foreslåede ændringer.

Ad II. forslag til lov om investeringsfradrag i egnsudviklingsområder.

Finansministeren har stillet nedenstående ændringsforslag nr. 2, hvis formål er at bevare den i lovforslaget foreslåede geografiske afgrænsning efter en eventuel ændring af de amtskommunale grænser, jfr. det af indenrigsministeren den 16. oktober 1968 fremsatte forslag til lov om ændring af lov om revision af den kommunale inddeling.

Et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med den af finansministeren foreslåede ændring.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistiske folkepartis medlemmer af udvalget) kan tiltræde det af finansministeren stillede ændringsforslag, men stiller herudover i overensstemmelse med de i betænkningen over forslaget til lov om ændringer i lov om egnsudvikling fremsførte synspunkter nedestående ændringsforslag nr. 1, hvorefter også Maribo amt omfattes af reglerne om investeringsfradrag.

Mindretallet indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med både den af finansministeren og den af mindretallet foreslåede ændring.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om ændringer i lov om egnsudvikling.

Til § 1.

Af et *mindretal* (Peter Nielsen, Poul Dalsager, Lysholt Hansen, Ove Hansen, Kampmann, Bertel Pedersen og Arne Larsen):

1) I den under nr. 3 foreslåede nye affattelse af lovens § 11 ændres i stk. 1 ordene „I særlig vanskeligt stillede egne af landet“ til: „I Thisted amt, Hjørring amt, Ålborg amt, Tønder amt, Bornholms amt og Maribo

amt samt i andre særlig vanskeligt stillede egne af landet“.

2) I den under nr. 3 foreslåede nye affattelse af lovens § 11 ændres i stk. 1 ordene „inden for et beløb af 20 mill. kr.“ til: „inden for et beløb, der fastsættes på de årlige bevillingslove“.

3) Til den under nr. 3 foreslåede nye affattelse af lovens § 11 føjes som nyt punktum til stk. 2:

„Dog vil egnsudviklingsrådet kunne dispensere fra denne procent til imødegåelse af egnsudviklingshæmmende forhold, der er helt specielle for større områder.“

II. forslag til lov om investeringsfradrag i egnsudviklingsområder.

Til § 1.

Af et *mindretal* (Peter Nielsen, Poul Dalsager, Lysholt Hansen, Ove Hansen, Kampmann, Bertel Pedersen og Arne Larsen):

1) I stk. 1 indsættes efter „Tønder amt“: „Maribo amt“.

Af *finansministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

2) I stk. 1 tilføjes efter „Bornholms amt“: „således som disse amter er afgrænset ved lovens ikrafttræden.“

Stetter.

Mads Eg Damgaard.

Henry Møller.

H. C. Toft,

Kristen Østergaard.

formand.

Jens Peter Jensen (Sorø amt),
næstformand.

Søren Jensen.

Kirkegaard.

Bernhard Baunsgaard.

Erik Hansen (Ålborg amt).

Peter Nielsen.

Poul Dalsager.

Lysholt Hansen.

Ove Hansen.

Kampmann.

Bertel Pedersen.

Arne Larsen.

Bilag I.

EGNSUDVIKLINGSUDVALGET FOR MARIBO AMT

Foranlediget af regeringens forslag til tillæg til egnsudviklingslovgivningen, har der været afholdt møde i Nykøbing F. mellem repræsentanter for Maribo amts arbejder-, arbejdsgiver- og erhvervsorganisationer, pengeinstitutter, kommuner og de i amtet valgte folketingsmedlemmer.

Efter de foreliggende oplysninger er regeringen indstillet på til afhjælpning af den for tiden ekstraordinært store arbejdsledighed i Thisted, Hjørring, Ålborg, Tønder og Bornholms amter at sikre disse en særstilling i medfør af egnsudviklingsloven og afskrivningsloven.

På mødet blev det fastslået, at den befolknings- og erhvervmæssige udvikling i Maribo amt er yderst uheldig, og at den på længere sigt kan blive skæbnesvanger. Man vedtog derfor at henstille til regeringen og folketingets partier, at Maribo amt lige-stilles med de nævnte amter ved den foreslåede ændring af egnsudviklingslovgivningen, samt til belysning af Maribo amts situation at anføre følgende:

Maribo amt har med føje været anset for at være en erhvervmæssigt og befolkningsmæssigt vel udbygget landsdel. Denne opfattelse hviler på det forhold, at landbruget her længere end i de andre områder har været økonomisk bæredygtigt og således har kunnet holde på en større del af befolkningen end i andre områder. Dette har forsinket en udvikling, som derfor nu rammer hårdere end andre steder. Området har ikke haft tilstrækkelig industriel og anden udvikling af byerhvervene, der kan opfange den arbejdskraft, som nu må forlade landbruget. I tiden 1955-65 har afgangenen fra landbruget været 4.437 personer, medens tilgangen til industri i 1958-65 kun var 1.748. Dette har medført en betydelig arbejdsløshed, der f. eks. i de sidste 5 år har

ligget ca. 2 pct. over landsgennemsnittet. At arbejdsløsheden ikke har været væsentlig større skyldes afvandring.

Karakteristisk for Maribo amt — og for så vidt forståeligt — synes at være, at de arbejdsledige flytter bort fra amtet i stedet for at afvente lokal forbedring i arbejds-situationen. Resultatet er, at befolkningsmængden i stedet for at stige i takt med det almindelige fødselsoverskud er faldet gennemsnitlig med ca. 500 personer om året i det sidste tiår, eller i tiden 1950 til 1. juli 1968 fra 135.337 til 128.419 indbyggere, altså i alt 6.918 personer eller ca. 4,4 pct. nedgang i modsætning til den for hele landet konstaterede stigning i indbyggerantallet på ca. 11,3 pct.

Hvis nettovandring ikke forelå, måtte det forventes, at befolkningstallet i år 2000 kom op på ca. 164.000. Med nettovandring som i perioden 1950-60 skønnes befolkningstallet i år 2000 at gå ned til ca. 120.000.

Der finder i øvrigt samtidig en betydelig beskæftigelse sted uden for amtet af arbejdere, der har eller indtil videre har bopæl i Maribo amt. De pågældende vil sandsynligvis snarest muligt bosætte sig nærmere arbejdsstedet, hvilket vil forstærke afvandringen.

Afvandringen fra Maribo amt har især omfattet yngre, arbejdsdygtige mennesker.

Det er opfattelsen, at ikke alene arbejdsløshedstallene — især ikke på en bestemt dato eller over en kortere periode — men tillige nettoudviklingen i befolkningstallet og dets sammensætning bør medtages som grundlag for bedømmelsen af, i hvilke områder der er stærkest behov for de påtænkte initiativ- og arbejdsplads-hjælpeforanstaltninger.

Herudfra må Maribo amts forhold skønnes at tilsiige en inddragelse under enhver lov-

givning af befolkningsbevarende og beskæftigelsesfremmende art.

Med henvisning til vedlagte statistiske bilag kan det sammenfattende siges:

at ledigheden i Maribo amt vel for tiden er mindre end i andre „udviklingsområder“,
 at dette fortrinsvis skyldes afvandringen,
 at afvandringen sker i de produktive aldersklasser,
 at dette bevirker en ugunstigere fordeling mellem de producerende befolkningsgrupper og de blot forbrugende,
 at tendensen er „selvforstærkende“, fordi den bevirker et ugunstigere forhold mellem fødsels- og dødelighedsprocenter,
 at amtet har landets laveste lønniveau, og
 at udviklingen, dersom den ikke standses,

vil føre til, at Lolland-Falster relativt bliver et befolkningsmæssigt, økonomisk og produktionsmæssigt tomrum.

Allerede som forholdene er i dag, og som de vil blive på grund af den trafikale og erhvervsmæssige udvikling, må Maribo amt opfattes som et „grænseområde“, som bør udbygges og ikke udsættes for økonomisk og befolkningsmæssig svækkelse.

I tillid til, at folketingets politiske grupper vil vise forståelse for ovenanførte synspunkter, anmoder vi om gruppernes medvirken til, at enhver egnsudviklingsforanstaltning, også de nu påtænkte, til støtte for de vanskeligst stillede egne af landet i fuld udstrækning kommer til at gælde også for Maribo amt.

På alles vegne:

EGNSUDVIKLINGSUDVALGET FOR MARIBO AMT.

S. Lund Jensen,
 fhv. folketingsmedlem,
 formand for repræsentantskabet.

A. Ebbe,
 bankdirektør,
 formand for forretningsudvalget.

/ *A. Ellehammer.*
 sekretær.

Til de politiske partiers folketingsgrupper.

Underbilag I.

LOLLAND-FALSTERS
ERHVERVSKONTOR

Statistiske tabeller over udviklingen i Maribo amt samt visse andre amter.

Tabel 1.

Udviklingen i befolkningstallet i 7 amter.

	1930	1950	1955	1960	1965	1/7-67
Maribo amt	134.538	135.337	133.870	131.699	129.315	128.419
Præstø amt	118.372	123.439	123.382	122.398	124.326	126.205
Bornholms amt	45.684	48.134	48.632	48.373	48.744	48.733
Ålborg amt	187.280	225.394	232.885	239.041	248.671	251.761
Hjørring amt	149.998	169.690	173.233	177.778	183.294	184.585
Thisted amt	83.716	88.091	86.703	84.955	83.270	83.016
Tønder amt	38.463	41.998	42.842	42.457	43.056	43.129
Hele landet	3.550.952	4.281.275	4.448.401	4.585.256	4.767.597	4.831.389

Folketallet har altså vist en *tilbagegang* i årene 1950-67 i Maribo amt på 6.918 eller godt 5 pct., i Thisted amt med 5.075 eller ca. 6 pct., men en *fremgang* i Tønder amt på 1.131 eller 7-8 pct., i Bornholms amt på 600 eller ca. 9 pct. og i Ålborg amt på 26.367 eller 11-12 pct. Tilbagegangen for Maribo amts vedkommende er stærkest i de allerseneste år.

Tabel 2.

Amternes fremtidige befolkningsgrundlag 1985 og år 2000.

	Landsplanudvalgets prognose (basis: vandringer som 1950-60)		Kommunalreformkom. prognose (basis: vandringer 1965-67)	
	1985	2000	1985	2000
Maribo amt	125.400	120.300	119.000	110.700
Præstø amt	121.300	119.600	146.000	163.200
Bornholms amt	50.700	52.200	48.600	48.600
Ålborg amt	273.500	290.900	283.700	312.100
Hjørring amt	203.400	218.400	197.600	209.500
Thisted amt	85.700	85.800	80.600	78.200
Tønder amt	45.400	47.200	43.700	44.300
Hele landet	5.529.100	6.153.000	5.499.200	6.091.600

Tabel 3.

Fødselsoverskud (vandringsoverskud) i 7 amter i promiller.

	1941-45	1946-50	1951-55	1956-60	1961-65
Maribo amt	+ 9,2 (÷5,2)	+ 9,5 (÷8,2)	+ 7,0 (÷8,9)	+4,0 (÷8,0)	+3,7 (÷5,5)
Præstø amt	+ 9,3 (÷2,5)	+ 9,7 (÷2,6)	+ 6,8 (÷6,9)	+5,2 (÷6,5)	+4,2 (+1,2)
Bornholms amt	+ 9,6 (÷5,5)	+10,8 (÷7,1)	+ 8,7 (÷6,4)	+6,7 (÷8,5)	+6,5 (÷4,1)
Ålborg amt	+13,9 (÷2,0)	+13,7 (÷6,8)	+10,1 (÷3,4)	+9,1 (÷3,8)	+8,9 (÷1,3)
Hjørring amt	+14,0 (÷3,6)	+13,8 (÷7,6)	+10,8 (÷6,4)	+9,7 (÷5,1)	+9,5 (÷3,3)
Thisted amt	+13,2 (÷5,2)	+12,8 (÷11,8)	+10,3 (÷9,1)	+7,7 (÷11,7)	+6,6 (÷10,2)
Tønder amt	+12,4 (÷2,5)	+13,3 (÷11,7)	+11,9 (÷7,8)	+9,8 (÷12,0)	+8,4 (÷4,5)
Hele landet	+11,1 (+0,3)	+11,3 (÷0,7)	+ 8,6 (÷1,3)	+7,4 (÷1,0)	+7,5 (+0,4)

Fødselsoverskuddet har siden 1941 været konstant lavere i Maribo amt end i de andre amter, og fravandringen har siden 1941 været større end fra Præstø, Ålborg og Hjørring amter og siden 1961 tillige større end fra Bornholms og Tønder amter.

Fødsler, dødsfald og flytninger i amterne 1961-65.

Tabel 4.

	Født	Døde	Tilflyttere	Fraflyttere
	pr. 1.000 indb.	pr. 1.000 indb.	pr. 1.000 indb.	pr. 1.000 indb.
Maribo amt.....	14,0	11,3	99,8	105,3
Præstø amt.....	15,6	11,4	113,9	112,7
Bornholms amt.....	17,2	10,7	90,8	94,9
Ålborg amt.....	18,1	9,2	105,9	107,3
Hjørring amt.....	18,2	8,7	94,6	97,9
Thisted amt.....	16,7	10,1	89,8	99,9
Tønder amt.....	17,4	9,0	97,5	102,0
Hele landet.....	17,3	9,8	104,4	104,0

Fra 1961-65 har Maribo amt haft Danmarks laveste fødselspromille og den næsthøjeste dødelighedspromille. Bortset fra Præstø og Ålborg amter har ingen af de øvrige amter haft så mange direkte fraflyttere som Maribo amt i årene 1961-65.

Tabel 5.

Bevægelsen i antal landbrugsejendomme fra 16. juli 1960 til 7. juli 1967, fordelt efter amtsråds kredse.

	1960	1967	Tilbagegang	
			antal	pct.
Maribo amt.....	8.262	6.159	÷ 2.103	÷ 25,5
Præstø amt.....	8.896	6.863	÷ 2.033	÷ 22,9
Bornholms amt.....	3.666	2.944	÷ 722	÷ 19,7
Ålborg amt.....	13.146	11.240	÷ 1.906	÷ 14,5
Hjørring amt.....	13.859	11.842	÷ 2.017	÷ 14,6
Thisted amt.....	8.889	7.093	÷ 1.796	÷ 20,2
Tønder amt.....	3.923	3.472	÷ 451	÷ 11,5
Hele landet.....	196.076	159.299	÷ 36.777	÷ 18,8

Af de her betragtede amter gik antallet af landbrugsejendomme såvel absolut som relativt stærkest tilbage i Maribo amt, med deraf følgende afvandring af arbejdskraft.

Landbrugets faste medhjælp i amterne 1955-65.

Tabel 6.

				Tilbagegang		
	16. juli 1955	16. juli 1960	9. juli 1965	1955-65 antal	1955-65 pct.	1960-65 pct.
Maribo amt.....	7.244	5.566	2.807	÷ 4.437	÷ 61,3	÷ 49,6
Præstø amt.....	7.063	5.108	2.484	÷ 4.579	÷ 64,8	÷ 51,4
Bornholms amt.....	1.777	1.424	586	÷ 1.191	÷ 66,9	÷ 58,9
Ålborg amt.....	11.094	8.568	4.528	÷ 6.566	÷ 59,2	÷ 47,2
Hjørring amt.....	11.006	8.411	4.075	÷ 6.931	÷ 63,0	÷ 51,6
Thisted amt.....	5.977	4.756	2.502	÷ 3.475	÷ 58,1	÷ 47,4
Tønder amt.....	3.025	2.393	1.301	÷ 1.724	÷ 57,0	÷ 45,6
Hele landet.....	163.059	121.904	61.621	÷ 101.438	÷ 62,2	÷ 49,5

Landbrugets faste medhjælp i Maribo amt udgjorde pr. 8. juli 1966 2.578, pr. 7. juli 1967 2.286 og pr. 28. juni 1968 1.880 personer, således at udviklingen i de seneste år er fortsat og snarest i forstærket tempo.

Udviklingen i de til landbruget knyttede personer har i årene 1950-60 været ÷ 22 pct. i Maribo amt, ÷ 20 pct. i Præstø amt, ÷ 11 pct. i Bornholms amt, ÷ 16 pct. i Ålborg amt, ÷ 13 pct. i Hjørring amt, ÷ 13 pct. i Thisted amt, ÷ 7 pct. i Tønder amt og ÷ 16 pct. i hele landet. Maribo amt har altså måttet modtage langt den største relative afkastning fra landbruget.

Tabel 7.

Udviklingen i amternes industribeskæftigelse fra 1958-65.

	Samlet personel		Stigning	
	1958	1965	absolut	pct.
Maribo amt.....	7.709	9.457	1.748	22,7
Præstø amt.....	6.034	8.705	2.671	44,3
Bornholms amt.....	1.889	2.633	744	39,4
Ålborg amt.....	13.707	18.169	4.462	32,6
Hjørring amt.....	5.923	8.903	2.980	50,3
Thisted amt.....	1.637	2.372	735	44,9
Tønder amt.....	526	952	426	81,0
Hele landet.....	334.573	419.179	84.606	25,3

Såvel Ålborg som Hjørring amter har haft betydelig større stigning i antal personer ved industriarbejde end Maribo amt i årene 1958-65, og i procentvis stigning ved industri ligger Maribo amt lavere end alle de øvrige amter og endog under landsgennemsnittet.

Tabel 8.

Indeks for timelønninger i oktober 1965 (hele landet = 100).

	Faglærte mænd			Ufaglærte mænd			Ufaglærte kvinder		
	Alle fag-grupper	Smede- og maskin-arbejdere	Murere	Alle fag-grupper	Jern- og metal-arbejdere	Murer-arbejds-mænd	Jern- og metal-arbejdere	Vaskeri-arbejdere	Tekstil-arbejdere
Hovedstaden.....	109,2	107,4	112,9	108,6	106,9	130,6	106,0	105,9	107,9
Sjælland/Møn.....	96,0	96,9	100,6	102,0	102,0	103,3	96,4	96,5	97,3
Lolland/Falster.....	86,3	88,1	86,9	88,9	89,8	83,8	85,2	96,5	89,2
Bornholm.....	85,4	86,9	80,0	91,5	92,7	80,2	—	88,5	—
Fyn m. øer.....	93,7	95,5	95,1	94,4	94,7	94,3	91,3	97,0	97,1
Syddjylland.....	91,8	92,5	78,7	98,1	99,8	83,6	101,3	89,4	94,9
Vestjylland.....	89,5	89,0	90,1	94,0	93,0	88,1	92,5	88,8	100,2
Østjylland.....	92,9	95,9	87,7	94,3	92,8	91,0	91,6	94,7	97,9
Midtjylland.....	92,8	94,6	93,7	93,6	88,0	89,0	94,8	90,1	91,9
Nordjylland.....	88,3	92,0	81,0	89,5	88,7	80,8	79,6	—	88,4

KILDER: AMTSKOMMUNER (Kommunalreformkommissionens sekretariat og L.P.U.S. 1968): Tabel 1 (bilag 3), tabel 2 (bilag 16), tabel 3 (bilag 5), tabel 4 (bilag 6), tabel 6 (bilag 8), tabel 7 (bilag 12), tabel 8 (bilag 39). — Tabel 5: Statist. Efttr. 11/68. — Underbilag/arbejdsledighed: Amts-Arbejdsanvisningskontoret i Nykøbing F.

ARBEJDSANVISNINGSKONTORET
 NYKØBING F.

Underbilag 2.

Gennemsnitsledigheden i antal ledige og i pct. af medlemsantallet.

	1963		1964		1965		1966		1967	
	antal ledige	pct.	antal ledige	pct.	antal ledige	pct.	antal ledige	pct.	antal ledige	pct.
Bornholms amt.....	659	9,6	408	5,9	369	5,3	373	5,2	471	6,6
Maribo amt.....	1.357	6,8	1.027	5,1	881	4,2	883	4,2	1.036	4,9
Ålborg amt*).....	3.160	7,7	2.100	5,1	2.014	4,8	2.104	5,0	2.634	6,3
Hjørring amt.....	2.284	10,5	1.686	7,7	1.640	7,4	1.749	7,7	1.981	8,8
Thisted amt.....	1.219	16,3	871	11,5	780	10,1	833	10,7	869	10,8
Ringkøbing amt.....	1.585	6,4	1.101	4,2	1.067	3,9	1.253	4,5	1.340	4,8
Ribe amt**)	1.402	5,9	917	3,7	824	3,2	1.015	4,0	1.130	4,4
Sønderjyske amter...	1.611	5,6	973	3,3	849	2,8	1.090	3,4	1.265	4,0
Hele landet.....	32.968	4,3	21.846	2,8	18.296	2,3	20.676	2,6	25.244	3,2

*) 2 kommuner i Ålborg amt hørende under amtsarbejdsanvisningskontoret i Randers er ikke medtaget i opgørelsen.

***) 5 kommuner i Ribe amt hørende under amtsarbejdsanvisningskontoret i Kolding er ikke medtaget i opgørelsen.

Bilag 2.

ARBEJDERNES STIFTSORGANISATION PÅ LOLLAND-FALSTER

Vedrørende ændringer i egnsudviklingsloven.

Arbejdernes Stiftsorganisation, der omfatter de faglige og socialdemokratiske foreninger på Lolland-Falster med i alt ca. 25.000 medlemmer, anmoder herved udvalget om, at den foreslåede ændring for at forbedre egnsudviklingsstøtten m. v. til de vanskeligt stillede amter også kommer til at gælde for Maribo amt.

Organisationen vil i særlig grad fremhæve handelsministerens bemærkninger ved forelæggelse af loven den 24. oktober d. å. om, at det må anses for påkrævet at „koncentrere en lovgivningsindsats om stimulering af den økonomiske vækst i de særligt vanskeligt stillede områder. Uden en sådan må det befrygtes, at disse områder varigt vil udvise en svagere vækst end de øvrige egnsudviklingsområder“.

Egnsudviklingslovgivningen har haft stor betydning for Maribo amt, og der er skabt mange nye arbejdspladser — men ikke tilstrækkeligt til at hindre en fortsat afgang fra landsdelen. Hvis det skabte fortsat skal få sin fulde betydning, må der en særlig stimulering til, for at amtets status ikke yderligere skal forringes.

Afgangen af de unge i den produktive alder bevirker, at Maribo amt på adskillige områder får en svag økonomisk stilling, som hindrer udvikling og sætter landsdelen tilbage.

Ud over det statistiske materiale, som tidligere er fremsendt med henvendelse af 30. oktober 1968 via egnsudviklingsudvalget for Maribo amt, tillader man sig vedlagt at fremsende et sæt materiale om udviklingen i indkomster, kommunale skatter og udgifter pr. indbygger i Maribo amt, sammenlignet med Bornholms, Thisted, Tønder, Ålborg og Hjørring amter.

Den samlede indkomst pr. indbygger har formet sig dårligere end i de andre amter, og det giver en stor skattemæssig belastning, der virker tyngende på amtets beboere og hindrer kommunerne i den fornødne aktivitet.

Organisationen anmoder herved om at kunne få en lejlighed til at forelægge sine synspunkter for udvalget ved en delegation, som kommer til at bestå af følgende:

Borgmester Carl Emil Hansen, Nakskov
(ordfører),
Borgmester Reinholt Jørgensen, Nykøbing F.,
Amtsrådsmedlem, skoleleder Søren Trolborg, Søllested,
Amtsrådsmedlem, sognerådsformand Verner Rasmussen, Eskilstrup,
Redaktør Verner Hansen, Maribo.

Når foretræde kan finde sted, bedes dette venligst meddelt til undertegnede formand.

Verner Hansen,
redaktør.

Museumsgade 3, 4930 Maribo.

Til folketingsudvalget vedrørende ændringer i
egnsudviklingsloven m. v.

Underbilag

til Arbejdernes Stiftsorganisation på Lolland-Falsters henvendelse til folketingsudvalget vedrørende ændringer i egnsudviklingsloven m. v.

Udviklingen i den samlede indkomst pr. indbygger har vist en katastrofal tendens i Maribo amt i årene fra 1950 til 1965. I 1950 lå den på 3.256 kr., hvilket var landets næsthøjeste; men i de følgende 10 år fik man ikke nær samme stigning i indtægterne som befolkningen i andre landsdele, så man i 1960 var rykket ned på 7.-pladsen, og i de efterfølgende 5 år op til 1965 rykkede amtet yderligere ned til 9.-pladsen med en indkomst pr. indbygger på 8.553 kr.

Sætter man den samlede indkomst pr. indbygger i hele landet i 1950 til 100, var indekset i Maribo amt i dette år 100,7 — men i 1965 var det faldet til 88,0 eller et

fald fra 1950 til 1965 i Maribo amt på	12,7	points
mod et fald fra 1950 til 1965 i Bornholms amt på	0,3	—
et fald fra 1950 til 1965 i Thisted amt på	2,8	—
og mod en stigning fra 1950 til 1965 i Ålborg amt på	1,6	—
en stigning fra 1950 til 1965 i Hjørring amt på	2,3	—
en stigning fra 1950 til 1965 i Tønder amt på	3,2	—

Maribo amt havde altså langt det største relative fald i den samlede indkomst pr. indbygger, idet hovedstadsområdet med et fald på 5,9 points fra 135,9 til 130 havde det næststørste fald.

Hvis denne udvikling fortsætter med samme stormskridt, og det vil den gøre, hvis ikke der foretages noget ekstraordinært, kan Maribo amt se den tid i møde, hvor man ikke vil kunne klare sine forpligtelser.

Med 71 indbyggere pr. km² ligger amtet med hensyn til befolkningstæthed helt nede som nr. 16 blandt landets 23 amter. Kun Hjørring, Ribe, Viborg, Haderslev, Ringkøbing og Tønder amter er tyndere befolket.

Når man taler om „det fede“ Lolland-Falster, skyldes det naturligvis, at grundværdien pr. indbygger i Maribo amt ligger meget højt. I 1950 havde amtet således landets højeste grundværdi pr. indbygger, og endnu i 1965 lå amtet på 6.-pladsen med en grundværdi pr. indbygger på 7.271 kr., mens Bornholm lå på 4.029 kr., i Hjørring amt 4.233 kr., i Ålborg amt 4.717 kr., i Tønder amt 5.189 kr. og i Thisted amt 5.311 kr. Med de vilkår og den indtjening der er i landbruget, bøder de høje grundværdier pr. indbygger ikke meget på de dårlige udsigter for amtet.

I den forbindelse er det værd at nævne, at Maribo amt ligger med landets højeste grundskyldspromille — nemlig 42,2 — mens Hjørring amt som nr. 2 har 36,9 promille, Bornholm som nr. 5 har 33,4 promille, Ålborg amt som nr. 6 har 32,8 promille og Thisted og Tønder amter ligger som nr. 7 og 8 med 32,2 i grundskyldspromille.

Med hensyn til kommuneskat pr. indbygger lå Maribo amt i 1967-68 6.-højest i landet, idet kun følgende amter lå over: Frederiksborg, København, Roskilde, Holbæk og Odense.

De kommunale skatter pr. indbygger

var nemlig i 1967-68 i Maribo amt	1.266	kr.
mens de var lavest i Bornholms amt med	967	-
og næstlavest i Thisted amt med	986	-
Hjørring amt med	1.069	-
Tønder amt med	1.071	-
Ålborg amt med	1.121	-

For at gøre billedet af vilkårene helt klart, må man også kende de kommunale netto-udgifter pr. indbygger. Med hensyn til disse lå Maribo amt i 1965-66 på fjerdepladsen med 964 kr. — kun overgået af hoved-

Bilag til bet. o. lovf. vedr. egnsudvikling m. m.

staden, Frederiksborg og Århus amt. Til sammenligning ligger

Bornholms amt som nr. 23 med 735 kr. pr. indbygger,

Thisted amt som nr. 22 med 750 kr. pr. indbygger,

Tønder amt som nr. 19 med 778 kr. pr. indbygger,

Ålborg amt som nr. 12 med 834 kr. pr. indbygger og

Hjørring amt som nr. 11 med 842 kr. pr. indbygger

og det er værd at nævne, at *de kommunale nettoudgifter pr. indbygger 1965-66 til socialvæsen*

i Maribo amt er landets næsthøjeste med . . . . . 222 kr.

mens Bornholms amt ligger som nr. 21 med	175	-
Ålborg og Thisted amter som nr. 19 og 20 med	176	-
Hjørring amt som nr. 15 med	181	-
og Tønder amt som nr. 11 med	195	-

Disse driftsudgifter kan man ikke regne med at kunne nedbringe, og de vil, hvis den nuværende udvikling fortsætter, komme til at virke mere og mere tyngende på borgerne i Maribo amt.

Både befolkningsmæssige, indtægtsmæssige og udgiftsmæssige forhold tilsiger klart, at Maribo amt i sammenligning med de amter, der nu foreslås omfattet af den nye lovgivning om egnsudvikling, også bringes ind under disse loves virkeområder.

Kilde: „Amtskommuner“ (Kommunallovsreformkommissionens sekretariat, LPU's sekretariat 1968).

Bilag 3.

Til regering og folketing.

Arbejdernes Fællesorganisation på Bornholm, der repræsenterer 7.000 medlemmer, har på sit hovedbestyrelsesmøde den 30. november debatteret den alvorlige situation, der er opstået rent beskæftigelsesmæssigt på Bornholm.

Man er klar over, at de gældende love vedrørende egnsudvikling ikke formår at ændre beskæftigelsessituationen væsentlig, og hilser derfor med tilfredshed de nye lovforslags fremkomst om tilskud og investeringsfradrag.

Da Bornholms geografiske beliggenhed, som et isoleret samfund, uden det trafiknet, der forbinder den øvrige del af landet, bevirker, at transport af produkter til og fra øen fordyrer varerne og forringer derved også konkurrencemulighederne. Det samme gælder for taksten på el, hvor man må være selvforsynende, da man ikke som andre steder kan kobles ind på et større produktionsnet, og derfor må have en væsentlig

større reservekapacitet, bevirker dette selv sagt en højere elpris.

Trods de eksisterende og de nye love for egnsudviklingsarbejder, frygter vi, at vor isolerede beliggenhed ikke frister industrivirksomheder til at etablere sig på Bornholm. Fællesorganisationen anmoder derfor regeringen, folketinget og det nedsatte udvalg for behandling af lovforslagene, vedrørende den udvidede egnsudviklingsstøtte, at man vil tage et særligt hensyn til Bornholm, sådan, at øens ca. 48.000 medlemmer af det danske samfund, fremover kan bevare en økonomisk status, der svarer til gennemsnittet i hele landet.

Vi fremfører derfor ønsket om, at der i loven, udover de omtalte egnsudviklingsområder, tilføjes, „at landsdele, der af geografiske årsager får en særlig vanskelig stilling, vil der gennem egnsudviklingsrådet kunne foreslås igangsat ganske ekstraordinære foranstaltninger“.

Bilag 4.

DIREKTORATET FOR EGNSUDVIKLING.

Den 25. november 1968.

Notat vedrørende sammenligning af den erhvervsmæssige udvikling i egnsudviklingsområderne.

Grundlag for afgrænsning.

Egnsudviklingsrådet har som grundlag for sin indstilling til handelsministeren om, i hvilke egne af landet egnsudviklingslovens bistandordninger kan finde anvendelse (§ 5, stk. 1), benyttet et materiale, i hvilket indgik følgende indikatorer:

1. Urbaniseringsgrad
2. Industrialiseringsgrad
3. Indkomstniveau
4. Ledighed
5. Befolkningsforskydninger.

Ad 1. Urbaniseringsgraden er beregnet som den procentdel af befolkningen i et amt, der bor i byer og bymæssig bebyggelse med over 1000 indbyggere samt i omgivende sogne med mindst 4 pct. befolkningstilvækst 1960-65. Der er beregnet 1965-niveau og 1960-65-bevægelse.

Ad 2. Industrialiseringsgraden er beregnet som den procentdel af befolkningen i et amt, der er beskæftiget i industrivirksomheder med mindst 6 arbejdere. Der er beregnet 1965-niveau og 1961-65-bevægelse.

Ad 3. Indkomstniveauet er beregnet som gennemsnitsindkomsten pr. ansat person. Der er beregnet 1965-niveau og 1960-65-bevægelse.

Ad 4. Ledigheden er beregnet som gennemsnit af arbejdsmandsledigheden og af ledigheden ekskl. arbejdsmænd 1962-66.

Ad 5. Befolkningsforskydningen er opgjort som vandringsoverskuddet i perioden 1961-65 i procent af fødselsoverskuddet i samme periode.

I alt blev beregnet 9 talstørrelser, deraf 4 bevægelser.

Der er på forhånd set bort fra hovedstadsområdet, Københavns, Roskilde og Frederiksborg amter.

I bilagstabel 1 er dette materiale splittet op på Ålborg, Hjørring, Thisted, Bornholms og Tønder amter og de øvrige egnsudviklingsområder.

I dette materiale er kun medtaget amter og således ikke de resterende egnsudviklingsområder Grenå handelsdistrikt, Ærø, Samsø og Langeland. Desuden er Færøerne holdt udenfor.

I bilagstabel 2 er forsøgt ved et „point-system“ at give et overblik over amternes erhvervsmæssige niveau og udvikling. Tallene angiver amternes placering blandt landets 22 amter og amtsråds kredse uden for de 3 hovedstadsamter, idet *tallet 22 angiver, at amtet er det dårligst placerede og 1, at amtet er det bedst placerede* for den pågældende indikator.

Det fremgår af materialet, at Thisted amt for næsten alle indikatorers vedkommende er det dårligst placerede amt. Ligeledes skiller Hjørring, Tønder og Bornholms amter sig afgørende ud. Ifølge materialet er Ålborg amt totalt en anelse bedre placeret end Viborg og Maribo amter, men betragtes de enkelte kriterier, fremgår det, at dette udelukkende er en følge af Ålborg bys relative store befolkning og dermed industribeskæftigelse (1, 2 og 6) i forhold til amtets størrelse. For de øvrige indikatorers vedkommende, især for ledighedskriterierne, er Ålborg amt meget dårligt placeret.

Udvikling siden 1965.

Der er ikke offentliggjort oplysninger om den industrielle beskæftigelsesudvikling si-

den 1965, således at ovenstående på dette punkt indeholder det senest tilgængelige materiale (2 og 7).

Med hensyn til kriterierne for byudviklingen (1 og 6) er det muligt at beregne befolkningsudviklingen i byerne i perioden 1965 og 1968, dog således at omgivende sogne nu udelades.

Indkomstniveauet for 1966 (skatteåret 1967-68) (3 og 8) er benyttet i stedet for 1965.

For ledighedskriterierne (4 og 5) er materialet ført op til 1967.

Kriteriet for befolkningsbevægelsen lader sig kun vanskeligt opgøre ved anvendelse af senere tal.

I alt kan således kriterierne 1, 3, 4, 5 og 6 ajourføres med materiale, fremkommet efter at egnsudviklingsrådet har afgivet indstilling i efteråret 1967.

Det fremgår af bilagstabel 3, at indkomstudviklingen fra 1965 til 1966 har været en anelse bedre i de amter, der har den laveste gennemsnitsindkomst, men samtidig at dette ikke har medført nogen udligning af betydning.

Arbejdsløsheden i Ålborg, Bornholms og Tønder amter er for arbejdsmændenes vedkommende steget meget stærkt, men Thisted amt har stadig højeste ledighed. Beskæftigelsessituationen for de resterende egnsudviklingsområder er derimod lettet kraftigt undtagen i Ribe amt.

For andre arbejdsløshedsforsikrede er situationen næsten overalt forværret, værst i Tønder amt.

Forholdene for arbejdsmændene kan udtrykkes således, at der i gennemsnit af 1967 i de 5 foreslåede amter var ca. 3900 ledige arbejdsmænd mod ca. 2600 i de resterende egnsudviklingsamter. Af det samlede antal arbejdsløse i egnsudviklingsområderne (ekskl. de mindre øer og Grenå handelsdistrikt) fandtes ca. 60 pct. i disse 5 amter, der kun har ca. 40 pct. af befolkningen.

I bilagstabel 4 og 5 er vist en pointtabel, der kun medtager egnsudviklingsområderne i modsætning til tabel 2, hvor alle amter med undtagelse af hovedstadsamterne var indeholdt i pointgivningene.

Bilagstabel 4 er således en forkortet udgave af tabel 2, medens tabel 5 er korrigeret for de kriterier, hvor der foreligger nyere tal.

Rækkefølgen efter 1965-tal (tabel 4) er: Thisted, Bornholm, Hjørring, Tønder, Viborg, Maribo og Ålborg, hvorpå afstanden er betragtelig ned til de resterende 4 amter.

Anvendes nyere tal (tabel 5) bliver rækkefølgen: Thisted, Hjørring, Bornholm, Maribo, Ålborg og Viborg amter. Derefter Haderslev, medens afstanden til de sidste 3 amter er stor.

Sammenholder man det talmateriale, som er lagt til grund for afgrænsningen af egnsudviklingsområderne, med de seneste tal, ses der en tendens til, at afstanden fra de 5 i handelsministerens forelæggelse af forslaget til lov om ændring i egnsudviklingsloven nævnte amter til de øvrige egnsudviklingsamter vokser. Dette skyldes især udviklingen i arbejdsløsheden.

Bilagstabel 1.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
	Urbaniseringsgrad	Industrialiseringsgrad	Indkomstniveau	Arbejdsmandsledighed	Ledighed ekskl. arbejdsmænd	Urbaniserings-tilvækst	Industrialiserings-tilvækst	Indkomsttilvækst	Befolkningsbevægelsen
	pct.	pct.	kr.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.

Foreslåede amter:

Ålborg	72,3	7,3	13.544}	11,2	2,7	6,8	8,8	43,4	÷ 15,1
Hjørring	55,2	4,9	12.662}						
Thisted	35,8	2,8	11.042	17,9	4,0	4,6	17,3	30,2	÷ 154,5
Bornholm	51,7	5,4	12.911	9,9	2,6	3,1	6,6	49,7	÷ 63,3
Tønder	38,9	2,2	12.551	8,9	1,3	5,1	52,8	54,2	÷ 53,5

Øvrige egnsudviklingsområder:

Viborg	46,0	4,3	12.720	10,0	1,3	10,1	26,7	50,0	÷ 24,9
Maribo	46,1	7,3	13.759	9,7	1,5	1,8	14,1	46,9	÷ 208,3
Ringkøbing	61,4	7,1	13.319	9,2	1,4	14,2	27,9	46,3	+ 10,2
Ribe	63,5	6,3	13.651	7,4	1,9	9,1	29,3	51,6	÷ 5,7
Haderslev	52,1	5,4	13.441}	8,9	1,3	7,1	30,8	47,8	÷ 47,8
Åbenrå	56,6	4,8	13.836}						

Bilagstabel 2.

Pointsfordeling.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	I alt
--	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-------

Foreslåede amter:

Ålborg	5	7	11	21	21	10	19	20	13	127
Hjørring	12	18	20	20	20	9	21	21	15	156
Thisted	22	21	22	22	22	21	20	22	21	193
Bornholm	14	17	18	18	19	20	22	15	19	162
Tønder	21	22	21	15	12	18	16	12	17	154

Øvrige egnsudviklingsområder:

Viborg	18	20	19	19	13	11	11	17	14	142
Maribo	17	8	8	17	15	22	12	13	22	134
Ringkøbing	9	9	15	16	14	2	2	18	9	94
Ribe	8	13	9	10	18	7	5	8	12	90
Haderslev	13	16	13	13	10	16	8	14	16	119
Åbenrå	11	19	7	14	11	13	6	7	11	99

Bilagstabel 3.

	Urbaniseringsgrad i pct. 1. april 1968*)	Indkomstniveau i 1966	Arbejdsmands- ledighed i pct. 1967	Ledighed ekskl. ar- bejdsm. i pct. 1967	Urbaniseringsstil- vækst i pct. 1960-68
	1.	3.	4.	5.	6.
<i>Foreslåede amter:</i>					
Ålborg	ca. 41	14.451	9,7	3,4	6,8
Hjørring	36,1	13.379	12,3	3,3	10,1
Thisted	21,4	11.976	15,6	4,1	4,5
Bornholm	47,0	14.046	10,5	2,9	3,1
Tønder	25,6	13.463	ca. 12,5	ca. 4,0	5,3
<i>Øvrige egnsudviklingsområder:</i>					
Viborg	25,5	17.676	7,5	1,7	10,2
Maribo	38,8	14.658	8,7	2,1	2,1
Ringkøbing	36,9	14.177	8,4	1,9	14,9
Ribe	38,3	14.436	7,5	1,9	7,3
Haderslev	28,7	14.412}	7,9	1,8	8,0
Åbenrå	28,7	14.751}			

*) Kun købstæder og flækker.

Bilagstabel 4.

„Points“ efter tal op til 1965.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	I alt
<i>Foreslåede amter:</i>										
Ålborg	1	1	4	10	10	4	8	9	4	51
Hjørring	5	7	9	9	9	3	10	10	6	68
Thisted	11	10	11	11	11	10	9	11	10	94
Bornholm	7	6	7	7	8	9	11	6	9	70
Tønder	10	11	10	4	3	8	7	3	8	64
<i>Øvrige egnsudviklingsområder:</i>										
Viborg	9	9	8	8	4	5	5	7	5	60
Maribo	8	2	2	6	6	11	6	4	11	56
Ringkøbing	3	3	6	5	5	1	1	8	1	33
Ribe	2	4	3	1	7	2	2	2	3	26
Haderslev	6	5	5	2	1	7	4	5	7	42
Åbenrå	4	8	1	3	2	6	3	1	2	30

Bilagstabel 5.

„Points“ efter nyeste tal.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	I alt
<i>Foreslåede amter:</i>										
Ålborg	2	1	3	7	9	6	8	9	4	49
Hjørring	6	7	10	9	8	3	10	10	6	69
Thisted	11	10	11	11	11	9	9	11	10	93
Bornholm	1	6	7	8	7	10	11	6	9	65
Tønder	9	11	9	10	10	8	7	3	8	75
<i>Øvrige egnsudviklingsområder:</i>										
Viborg	10	9	8	1	1	2	5	7	5	48
Maribo	3	2	2	6	6	11	6	4	11	51
Ringkøbing	5	3	6	5	4	1	1	8	1	34
Ribe	4	4	4	1	4	5	2	2	3	29
Haderslev	7	5	5	3	2	7	4	5	7	45
Åbenrå	7	8	1	3	2	4	3	1	2	31

Bilag 5.

Et af udvalget stillet spørgsmål og handelsministerens besvarelse af dette.

Spørgsmål:

Udvalget udbeder sig oplysning om, hvem der har udpeget de områder, som i henhold til den i lovforslaget indeholdte nye § 11 betragtes som særlig vanskeligt stillede egne. Såfremt udpegningen er sket af egnsudviklingsrådet, udbedes tillige oplysning om det nærmere indhold af rådets indstilling.

Handelsministerens besvarelse:

Afgrænsningen af de geografiske områder, inden for hvilke investeringstilskud skal kunne bringes i anvendelse, skal i medfør af den gældende lovs § 5, stk. 1, foretages af handelsministeren efter indstilling fra egnsudviklingsrådet. Der er ikke inden lovens forelæggelse indhentet nogen udtalelse fra rådet. De områder, der i de almindelige bemærkninger til lovforslaget er anført som særlig svagt stillede egne, er udpeget af regeringen; men dette afskærer ikke egnsudviklingsrådet fra til sin tid at indstille, at også enkelte andre egne inddrages under den

særlige investeringstilskudsordning, jfr. bemærkningerne til lovforslaget side 2, sp. 2 for oven.

Det af finansministeren fremsatte lovfor-
slag om investeringsfradrag i egnsudvik-
lingsområder må af administrative grunde
derimod forudsætte en skarp amtsvis af-
grænsning af det område, inden for hvilket
loven skal gælde. De i forslaget udpegede
amter er for Thisted, Hjørring, Tønder og
Bornholms amts vedkommende karakteri-
seret ved, at de i udviklingsmæssig henseen-
de repræsenterer landets 4 svageste amter.
Det er yderligere fundet nødvendigt at ind-
drage Ålborg amt under loven, dels på
grund af den store ledighed, dels som følge
af Ålborg-Nørre Sundby-områdets afgørende
betydning som center for den nordjyske
region. Såfremt dette område ikke inddrages
under de foreslåede nye støtteordninger, må
det befrygtes, at erhvervsudviklingen i
Nordjylland vil blive hæmmet i væsentlig
grad.